

1998. En fjerdedel af klagerne (15 af 60 sager) i 1992-1996 havde fået medhold af politimesteren, Rigsadvokaten eller Justitsministeriet (den almindelige klageadgang). I 1997 og 1998 behandlede politiet samlet 14 klager over politiets adfærd, 43 klager over politiets dispositioner og 17 anmeldelser af kriminelle forhold, begået af politiet i tjenesten.

Kommissionens overvejelser om et nyt og tidssvarende klagesystem tog på den ene side udgangspunkt i det gældende danske klagesystem. På den anden side var det ønsket at bevare en enstrengt og enkel ordning, der desuden måtte baseres på de muligheder, der er til stede i Grønland, og samtidig indebære nødvendigt kendskab til grønlandske forhold hos de medvirkende. Med disse krav forekom inddragelse af stats- eller Rigsadvokat både fjern og utilstrækkelig. Som følge af politikredsens særlige struktur og den jævnlige udskiftning af embedets indehaver indtager Politimesteren i Grønland en mere selvstændig holdning i forhold til politipersonalet end politimestre i Danmark. Hvis en grønlandsk »politimestermodel« blev kombineret med et politiklagenævn efter dansk model, ville det enstrengede system blive bevaret samtidig med, at det til betryggelse for offentligheden skulle overvåges af et uvildigt klagenævn, hvorved der som helhed skønnes etableret et funktionsdygtigt og troværdigt klagesystem.

På denne baggrund er der oprettet *et politiklagenævn for Grønland* sammensat af en advokat, som praktiserer i Grønland, som formand og to lægmænd. Medlemmerne udpeges af Justitsministeriet efter indstilling fra henholdsvis Advokatrådet og Grønlands landsstyre. Nævnet skal løbende have tilsendt sagsakter i såvel adfærdsklager som kriminalsager mod politipersonale mv. Nævnet kan anmode politimesteren om at foretage bestemte yderligere undersøgelses- eller efterforskningskridt samt tilkendegive over for politimesteren, hvordan sagen efter nævnets opfattelse skal behandles og afgøres. Uoverensstemmelser med politimesteren, herunder om dennes afgørelser i klagesager, kan af nævnet indbringes for Rigsadvokaten. Klager kan indgives både til politiet og til nævnet.

Det var kommissionens ønske, at en ny klageordning ikke skulle afvente færdiggørelse af kommissionens øvrige arbejde. Forslaget blev herefter gennemført som *lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland*. Loven trådte i kraft den 1. januar 2000 og følges op af årlige beretninger fra Rigsadvokaten.

4.8.5. Vurdering af politiets struktur

Kommissionen sammenligner politiets nuværende organisation og virksomhed med et udbredt nærpolti, hvor kontakten med befolkningen er endnu tættere end i Danmark på grund af landets geografi. Politiet i bysamfundene er synligt og som udgangspunkt med god føling med borgerne på grund af en tæt integration i lokalmiljøet. At dømme efter *befolkningens holdning* til det grønlandske politi viser Henrik Skydsbjergs undersøgelse, at ordningen er velfungerende. Der er således en overvejende positiv holdning til politiet. Ligeledes fremgår det af undersøgelsen om politiets arbejdsvilkår i Grønland, at holdningen til politiets struktur *set fra medarbejderens side* er overvejende positiv. Den væsentligste kritik rettes mod politiets ukontrollable tjeneste, som er meget udbredt på grund af opdelingen af politistyrken på 17 distrikter.

Med henblik på at imødegå denne ulempe har kommissionen overvejet at foreslå politistyrken samlet i f.eks. 3 regionale enheder på vestkysten og eventuelt 1 enhed på østkysten. Herved kunne man opnå en sådan koncentration af mandskab, at tjenesten kunne indrettes i kontrollabelt skifteholdsarbejde. En sådan *regionalisering afvises* imidlertid. Der må påregnes væsentlige rejse- og udetider i forbindelse med kriminalitetsforfølgning i de byer og bygder, som den regionale enhed betjener. Det anses for tvivlsomt, om sådanne øgede udetider vil være eftertragtede, og om øgede rejse- og udstationeringsudgifter vil opvejes af besparelser ved nedlæggelse af et antal distrikter. Hertil kommer, at der vil opstå ventetid med hensyn til politiets indsats og den politimæssige service.

Kommissionen finder, at der med det aktuelle antal politiforretninger og kriminallovsovertrædelser og et befolkningstal på ca. 1.500 er basis for at oprette *yderligere et selvstændigt politidistrikt i Kangaatsiaq kommune*, der hidtil har været betjent af 2 kommunefogeder og politiet i Aasiaat. En gennemførelse heraf forudsætter, at politistyrken kommer op på et højere antal polititjenestemænd, da styrken med det nuværende antal ikke tåler yderligere geografisk spredning.

4.8.6. Kommissionens forslag til ændringer

I sin virksomhed som *anklagemyndighed* er politimesteren efter retsplejeloven direkte underordnet Rigsadvokaten. Der er således ikke – som i Danmark – indskudt en regional statsadvokat mellem politimester og Rigsadvokat. Kommissionen finder den grønlandske ordning tilfredsstillende, men foreslår dog indført bestemmelser i retsplejeloven, hvorefter Rigsadvokaten skal føre tilsyn med Politimesteren i Grønlands behandling af kriminalsager svarende til stats-